

Η ΑΛΗΘΕΙΑ, ΤΟ ΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΓΑΘΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η προσπάθεια κυριαρχίας στην καρδιά και στο μυαλό των ανθρώπων μέσω της μετάδοσης πληροφοριών έχει εξελιχθεί στις μέρες μας, σε έναν αμείλικτο ανταγωνισμό. Μια μάχη με επικοινωνιακές τεχνικές και μέσα, μεταξύ των οποίων και η βερμπαλιστική χρήση όρων με ισχυρή απήχηση στα ακροατήρια. Η εκτεταμένη και πομπώδης χρήση οδηγεί στην απαξίωση όρων που μέχρι πρότινος συνιστούσαν σημεία αναφοράς για την ανθρωπότητα. **Θύμα του πληροφοριακού ανταγωνισμού και η Δημοκρατία**, που αν και χρησιμοποιείται κατά κόρον σε όλα τα πλάτη και τα μήκη της γης, δεν έχει την αυτή έννοια και αξία για όλους.

Η αυθεντική **Δημοκρατία** ως θεσμός διακυβέρνησης και λειτουργίας ενός κράτους, αποτέλεσε το **απαύγασμα της εξέλιξης και βελτίωσης μιας σειράς από πρακτικές** που δοκιμάστηκαν στο πέρασμα των αιώνων, καθώς και της **σύνθεσης φιλοσοφικών ιδεών, αναγκών και νοοτροπιών** που επικρατούσαν πριν και κατά την περίοδο ανάδυσής της. Στην **άμεση μορφή της** δεν ήταν μια περιστασιακή ενασχόληση, άλλα **τρόπος ζωής** στον οποίο η **μύηση των πολιτών** συντελούνταν μέσω της **παιδαγωγίας και της ανδραγωγίας**. Μύηση που **καλλιεργούσε και ανέπτυσσε την πολιτεότητα (polity)**, την ιδιότητα δηλαδή του ενεργού πολίτη, η οποία όπως και η ανθρωπινότητα, έβαινε συνεχώς αυξανόμενη και τελειούμενη, καθώς ο άνθρωπος βάδιζε στην **αυτοπραγμάτωση**.

Χάρη στην πολιτεότητα, η Δημοκρατία στην άμεση μορφή της, καταξιώθηκε ως **παγκόσμιο ευεργέτημα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού**. Βγήκε έξω από τα στενά όρια της πατρίδας μας και ταξίδεψε πέρα από αυτή μέσω των ανθρώπων που τη βίωσαν, τη γνώρισαν, ακούσανε ή διαβάσανε γι' αυτή. Καθώς όμως **οι ευνοϊκές συνθήκες για τη Δημοκρατία εξασθένησαν** ή δεν υπήρχαν, **οι κληρονόμοι και οι νέοι λήπτες δεν ήταν σε θέση** να διατηρήσουν ή να υιοθετήσουν αντίστοιχα, την αυθεντική εκδοχή. Αναπόφευκτα, **δέχτηκε κάποιες βολικές βελτιώσεις**, προς διευκόλυνση των λίγων ή των πολλών και αντικαταστάθηκε από **υβρίδια δημοκρατίας με στοιχεία Μοναρχίας, Ολιγαρχίας ή Αριστοκρατίας**.

Παρόλα αυτά **δεν έπαυσε να εμπνέει την ανθρωπότητα**, μέχρι να καταφέρει να ανατείλει και πάλι, μέσα από σκοτάδια καταπίεσης και εκμετάλλευσης των λαών. Ένα μεταποιημένο παράγωγο της Δημοκρατίας **επέστρεψε μετά από αιώνες και στη χώρα γέννησής της** -όταν ανέκτησε την ελευθερία της με σκληρούς αγώνες και πολλές θυσίες- και **επιβλήθηκε από τους μεταποιητές** της. Η επιβολή με δειλά βήματα, έδωσε τη θέση της στην **αυτόβουλη εισαγωγή και προσαρμογή στις νέες εκδοχές Δημοκρατίας** που δημιουργούσαν τα προηγμένα πολιτικά, κράτη. **Ο πρώτος έγινε έσχατος, ο δάσκαλος έγινε μιμητής των μαθητών** και το λίκνο της Δημοκρατίας μια μακρινή ανάμνηση «διηγώντας την να κλαις». Η πατρίδα της Δημοκρατίας **επαναπαύθηκε στις δάφνες του παρελθόντος και συνευδόκησε στην εφαρμογή** ασθενικών δημοκρατικών απομιμήσεων.

Βέβαια η έλλειψη ή διαφοροποίηση κάποιων στοιχείων του αρχέτυπου δεν σημαίνει ότι, όλες οι **εκδοχές δημοκρατίας** που έχουν προκύψει, είναι επιβλαβείς και απορρίψιμες. Ακόμα και **το πιο ασθενές δημοκρατικό αντίτυπο**, όταν υιοθετείται και υλοποιείται από πολίτες με δημοκρατική παιδεία έχει προοπτική θετικής συνεισφοράς στο πολιτικό γίγνεσθαι. Αντιθέτως, **ασύμμετρα αρνητικά αποτελέσματα** πρέπει να αναμένονται **αν ένα υγιές δημοκρατικό μοντέλο** επαφίεται σε πολίτες που αδυνατούν να συλλάβουν την αξία του και να το εφαρμόσουν όπως του αρμόζει.

Όταν μάλιστα **οι αδυναμίες** του όποιου δημοκρατικού μοντέλου γίνονται **αντικείμενο στρατηγικής και συστηματικής εκμετάλλευσης των λίγων** προς μονοπώληση της εξουσίας, το μεταλλαγμένο προϊόν απέχει πολύ από το αντίστοιχο παραδοσιακό. Η τελευταία περίπτωση λαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις καθώς οι **ενδείξεις εκτροπής της Δημοκρατίας** πολλαπλασιάζονται συνεχώς, με κυρίαρχη αυτή της **ένταξης των δημοκρατικά εκλεγμένων αντιπροσώπων του λαού, σε ένα πολιτικό άβατο**, μέχρι την επόμενη εκλογική διαδικασία.

Η **παροχή χρόνου και προστατευμένου πεδίου δράσης** σε συνδυασμό με τη **μη θεσμική σύμπραξη των εξουσιών** (νομοθετικής, εκτελεστικής και δικαστικής) και τη **στενή ή χαλαρή συνεργασία του τύπου**, καθιστά το όποιο μοντέλο Δημοκρατίας **επιρρεπές σε αποκλίσεις**. Μια εκδοχή Δημοκρατίας που αποκλίνει από τις βασικές αρχές της, **διευκολύνει την προώθηση συμφερόντων και επιδιώξεων** -εσωτερικών ή/και εξωτερικών ελίτ, μειοψηφιών και προστατευόμενων ομάδων- που προβάλλονται, ως πολιτικά ορθές ή αναγκαίες, βραχυπρόθεσμα όμως ή και μακροπρόθεσμα **δεν εξυπηρετούν το κοινωνικό ή εθνικό συμφέρον**.

Η εκτροπή και οι αποκλίσεις της Δημοκρατίας, εδραιώνονται και διευρύνονται καθώς η **παιδεία αδυνατεί να προάγει την πολιτειότητα** που θα υποστήριζε τη διατήρηση ή την ανάκτηση των αρχών της αυθεντικής Δημοκρατίας. Αδυναμία που οφείλεται κυρίως στην **εκτροπή της παιδείας από τη βασική της αποστολή**. Η παιδεία **από τη διαμόρφωση προσώπων** που θα υπηρετούν το κοινωνικό σύνολο και την πατρίδα τους, έχει στραφεί **στη διαμόρφωση ατόμων** που υπηρετούν μόνο το προσωπικό τους συμφέρον και εξειδικεύονται στην προσφορά έργου υπέρ του κέρδους και της εξουσίας των λίγων.

Η εκτροπή της παιδείας συνεπικουρείται από την **οριοθέτηση ενός ιδιότυπου άβατου** όπου έχουν περιχαρακωθεί **οι σύγχρονοι σοφοί**. Εντός του δικού τους ακαδημαϊκού άβατου παρακολουθούν, αντιλαμβάνονται, μελετούν και διδάσκουν τις συντελούμενες εκτροπές ή αποκλίσεις, πλην όμως χωρίς πρόθεση συνεργατικής παρέμβασης προς διόρθωση. Απροθυμία που προέρχεται από την **άτυπη σχέση ανοχής με τις εξουσίες**, αλλά και την επικράτηση στη σύγχρονη κοινωνία, **κουλτούρας αποξένωσης, απομόνωσης και ανταγωνισμού** ατόμων, ομάδων και συνόλων. Κουλτούρα που καθιστά **αδύνατη την οποιαδήποτε προσπάθεια σύνθεσης επιμέρους υγιών θέσεων και απόψεων σε «όλον»** θετικής προσφοράς προς το κοινωνικό σύνολο, την πατρίδα και την ανθρωπότητα εν γένει.

Αχτίδα βελτιοδοξίας στο ζοφερό τοπίο δημοκρατικού και παιδευτικού αποπροσανατολισμού αποτελεί η **επιαναφορά της παιδείας** στην αυθεντική της μορφή και ολιστική της διάσταση. Η **συντονισμένη και στοχευμένη εφαρμογή της ολιστικής παιδείας** σε όλα τα στάδια διαμόρφωσης της ανθρώπινης προσωπικότητας των πολιτών, διαπλάθει ορθά εξ' αρχής, αλλά και διορθώνει τις στρεβλώσεις που έχουν ήδη επέλθει, αποκαθιστώντας σταδιακά την **αλήθεια**, αναδεικνύοντας το **κάλλος** και αποδίδοντας το **αγαθό**. Επάνω σ' αυτή την υγιή βάση αξιών δύναται **να συντεθεί ένα υγιές Δημοκρατικό μοντέλο** αντάξιο του αυθεντικού πρωτοτύπου, που **ως πολύτιμο αγαθό παιδείας και πολιτισμού θα κερδίζει την καρδιά και το μυαλό** των δημοκρατικών πολιτών του.

Απρίλιος 2023
Στέλιος Κάλφας